

ŠKOLNÍ ČASOPIS

PEL - MEL

Občasník ZŠ Donovalská

LISTOPAD 2016

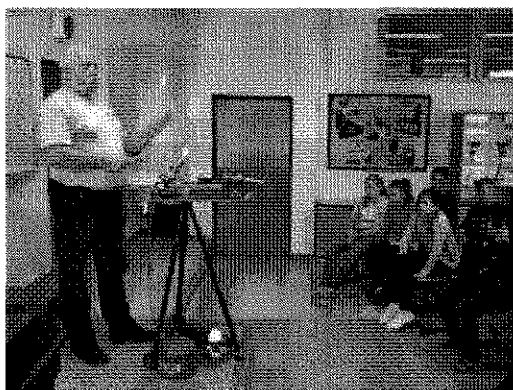

Časopis najdete
i na webu
školy.!

Podzimní ARTování v hodinách výtvarné výchovy.

Krásy barevného podzimu využila třída 8. A, kde na dvoře školy vytvořili žáci z listů krásné přírodní obrazy. Bylo to zpestření, osmákům se dvouhodinovka venku na sluníčku líbila. A nejvíce asi to, jak jsem šplhala v podpatcích na plot školního hřiště, abych udělala foto třídy s jejich dílem. Zábavné hodiny pokračovaly návštěvou skláře – 4.11., aby v rámci hodin estetiky a chemie povykládal dětem o skle, jeho původu a prakticky ukázal, co všechno lze s tímto materiálem dělat. Na přání dokonce vytvořil krásná zvířata a potom si každý z žáků vyzkoušel vyfouknout svou baňku, která krásně hvízdala a dala se naplnit vodou. Nepřejte si potom slyšet ten kravál. Každá byla jinak velká a měla jiný zvuk. Akce vzbudila mezi žáky velký ohlas, nechyběli ani zvědavci z jiných tříd, takže pan Michal Zahradník bude pozván znovu, aby jeho neobyčejné kouzlení se sklem viděly i jiné ročníky.

Mgr. Eva Tománková

Kouzlo podzimu

povídka

„Jdu ven,“ zakřičela jsem z vedlejšího pokoje na mamku, oblékla jsem si bundu s kapucí, nazula si vysoké pohorky a bez dalšího slova jsem za sebou našťavně práskla dveřmi. Před prahem našeho domu jsem se ještě na vteřinu zamyslela. Chci jít vůbec ven? Venku foukal studený vítr a na zem začaly dopadat kapky vody. Stojí mi jedna hádka za promočené ponožky? Ano. Potřebuju vychladnout a doma by se mi to evidentně nepodařilo.

Jen nerada vstoupím do nevlídné krajiny. Kupředu mě pohání vztek na sebe samu. Jdu rovně, pořád dál a dál, jdu jen abych šla. Déšť se mi vsakuje do vlasů, až je to nepříjemné. V tu chvíli si vzpomenu na kapuci a s vděčností si ji přetáhnu přes hlavu. Nedívám se na cestu, hlavu mám instinktivně skloněnou, aby mi ledový vítr nešlehal do tváří, a tak dojdu dál, než jsem ve skutečnosti zamýšlela. Najednou se proberu z jakéhosi tranzu, ve kterém jsem se až doposud nacházela. S trhnutím se zastavím a velice mě překvapí, kolik jsem toho ušla. Naštěstí to tady ještě znám.

Ocitla jsem se v místním parku zamilovaných. Ach, jaká ironie, že sem chodí lidé převážně bez svých „drahých poloviček“. Posadím se tu na jednu z laviček, ale ještě předtím se ujistím, že mám bundu bezpečně staženou pod zadek. Pořád myslím na ten dnešní incident. Jak se to mohlo tak hrozně zvrtnout... Ale když ona si začala! Moc dobře ví, jak nesnáším, když mě furt opravuje. Je mi jasné, že i já jsem trochu přispěla k rozdmýchání ohně. Ale když ona... grr! S úlevou zaznamenám, že pomalu přestává pršet. Sundám si kapuci a prohrábnu si prsty vlasy, ale moc to nepomůže. Zandám si ruce hlouběji do kapes, ve snaze se aspoň trošku ohřát. Nesnáším podzim...

Z přemýšlení mě vytrhne létající disk, který mi právě přeletěl těsně před obličejem. Stihla jsem zaregistrovat jenom jeho rozmazanou červenou šmouhu, ale i v té rychlosti jsem chytila disk pouhou stopu od mého obličeje. Najednou ucítím něco velkého a chundelatého, jak se mi otírá o kotníky. Sklopím hlavu a tam uvidím krásného zlatého retrívra, jak po mně skáče a sápe se po disku, který svírám v pravé ruce. „Ty chceš tohle, vid’?“ zeptám se a přitom se na pejska usměju. Ten se na souhlas postaví na zadní a chňape packama ve vzduchu. Rozmáchnu se a hodím disk přes celý trávník. Pejsek se za ním vesele rozběhne.

„Omlouvám se, slečno, neudělal jsem Vám nic?“ Otočím se, abych zjistila majitele toho hlasu. Kousek ode mě stojí docela hezký kluk. Je zhruba stejně vysoký jako já, může mu být tak 15 let. Má tmavé havraní vlasy v rozčuch, ve kterém se mu třpytí kapičky vody. V obličeji se tváří ustaraně, ale když mě spatří, na rtech se mu zformuje milý úsměv. Neubráním se a úsměv mu oplatím. „Ne, nic mi není, naštěstí mám dobré reflexy,“ zavtipkuju nahlas. Zvláštní. Ještě před chvílkou jsem proklínala celý svět a znenadání je všechno jinak. Ten kluk si přijde sednout ke mně na lavičku. Je trochu zadýchaný (asi z toho neustálého běhání za svým čtyřnohým miláčkem), ale pořád se uvolněně usmívá. Právě pozoruje psa, jak se válí v mokré trávě, a tak se snažím z jeho tváře vyčíst nějaké znepokojení. Přece ví, že toho psa bude muset později umýt. To mu je ale evidentně jedno, protože se pořád jenom láskyplně směje a pohledem sleduje svého mazlíčka. Už se neudržím, a zeptám se ho: „Víš, že ho potom budeš muset umýt?“ Jenom se na mě pobaveně podívá a pokrčí rameny. „No a co. Hlavní je, že ho to baví ne?“ Zamyslím se nad tím a musím mu dát za pravdu. Oba mlčíme, než prolomí to trapné ticho: „Miluju podzim. Už odjakživa jsem byl podzimní dítě. Ty ne?“ Teď pro změnu mlčím já. „No, já nikdy podzim ráda neměla,“ odpovím krátce. Udiveně se na mě podívá. „A to proč, prosím tě?“ řekne a uvězní mě ve svém neproniknutelném pohledu. Má nádherné hnědé oči, tak teplé a hřejivé... skoro jako podzim. Rychle mu zpětně odpovím, aby si nevšiml mé odmlky. „Já ani nevím, všechno je studené a mokré, víš?“ Zdá se mi směšné tady nějakému cizímu klukovi vysvětlovat, proč mi nevoní podzim, ale ten nenadálý zájem v jeho hlubokých očích mě neustále nutil pokračovat dál. „Na podzimu není snad vůbec nic hezkého, ne? Je věčně ošklivo, venku je šero a protivný vítr na tebe neustále nepřátelsky útočí.“

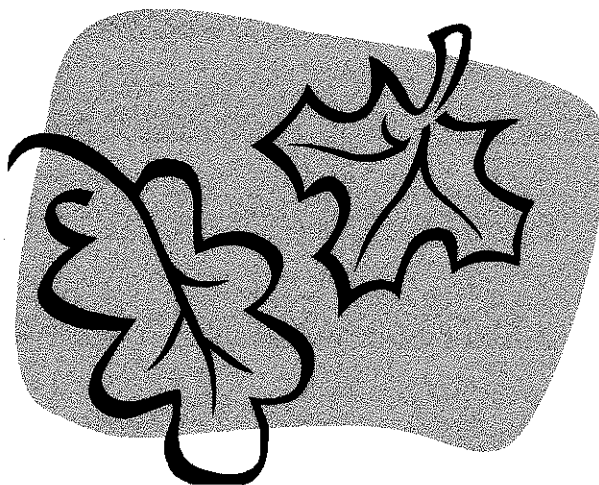
Kluk jen zadumaně našpulí rty a v jeho očích je vidět, že chce své oblíbené roční období hájit. „Myslím, že nemáš pravdu. Podzim má takové svoje... osobní kouzlo. Můžeš chodit do parků, na procházky, hřiště a já nevím kam ještě. V létě se lidé raději uzavřou před slunečními paprsky a horkem do svých klimatizovaných bytů a celé dny nevystřčí paty z domu. Na podzim, když vyjdeš ven, je venku svěží čerstvý vzduch. Šla jsi přeci sem, do parku, proto, aby sis pročistila hlavu, ne? Jedině tady, v přírodě a na čistém vzduchu, si můžeme v klidu utřídit všechny myšlenky, na chvíli uniknout ze světa plného zmatku a úplně vypnout.“ Přemýšlela jsem nad tím a opět má pravdu. Když mě něco trápí, a nebo mám na někoho vztek, tady, v bezpečném úkrytu stromů a keřů, ze mě všechny negativní emoce vyprchají. Je to pro mě takové moje bezpečné útočiště. „Ano, souhlasím s tebou. Ale stejně, jeden klad – to je toho,“ řekla jsem. „Není jenom jeden. Podzim je tak krásný hlavně díky jeho barvám. Vezmi si třeba lesy. Věčně zelené, smutné a ničím nezajímavém. Ale tohle magické roční období obalí všechny koruny stromů do různobarevných listových pláštíků. Podívej,“ řekne a ukáže na malý větrný vír, který do sebe vtáhl drobné červené, žluté a hnědé lístky. Roztočí je a oni se roztančí v krouživém tanci. Je to nádhera.

„A poslední, ale nejdůležitější význam podzimu – přináší lidem do života radost.“ Náhle se zasměje a já se otočím za příčinou jeho veselí. Vidím tam, jak nějaký chlapeček pouští hezkého barevného draka. Ta dětská radost a zároveň nevinnost mi připomněla, jak jsem byla vždycky nadšená, když byl podzim. Nevím, proč jsem z toho vyrostla. Teď bych si přála, aby se vrátil čas a společně s ním i moje podstata. Doteď jsem si neuvědomila, jak moc mi ty časy chybí. Po tváři se mi skutálela neposlušná slza. Rychle ji setřu, než si toho mohl ten kluk všimnout. Tohle je další věc, kterou na dospělých nesnáším. Snaží se vypadat silně, ale uvnitř jsou stejně zranitelní jako malé bezbranné děti. Zničehonic si vzpomenu na dnešní hádku s mamkou. Díky tomu zvláštnímu klukovi jsem dostala chuť se jí omluvit.

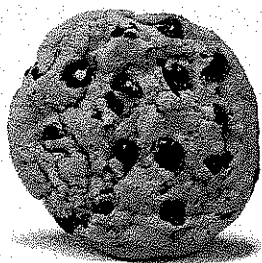
„Promiň, bylo moc hezké si s tebou povídat, ale já už budu muset jít domů.“ Zvedám se a už chci odejít, ale on hvízdne na psa a řekne prostě: „Nebude Ti vadit, když půjdeme taky?“ Opět nasadil svůj úsměv s dolíčky. Téhle tváří přeci nejde cokoli vdeprít. Jen se na něj usměju, což správně bere jako souhlas. Celou cestu domů si povídáme, smějeme se a je mi s ním fajn. On se mě po cestě přes park ptá, jestli jsem na podzim změnila názor, a já mu řeknu pravdu: že jsem nikdy doopravdy nepřestala mít podzim ráda. Dodnes miluju jeho rozmanitost a barvy, ale měla jsem pocit, že už se mi zkrátka dětské pocity tak nějak odcizily. Ukazujeme si, co se nám nejvíc líbí. On si vybere veverku sbírající oříšky, a já si vyberu hnědou. „Proč hnědou?“ zeptá se mě. Povzdychnu si – opravdu mu to musím říct? Asi ano. „Takovou barvu mají tvoje oči,“ vzdychnu rezignovaně. On nic neříká, jenom se usmívá. „Už jsme tady,“ řeknu trochu sklesle. Naposledy se podívám do jeho očí barvy podzimu. Rozloučíme se, ale stejně jako on i já tajně doufám, že se ještě v budoucnu někdy setkáme. Kdo ví...

Než vezmu za kliku od našich dveří, ještě si stihnu něco uvědomit. Věděla jsem to už dávno, ale tenhle kluk mi to definitivně potvrdil barvou svých očí. MILUJU PODZIM! ♥

- km -

COOKIES

V loňském školním roce jsme pro naše spolužáky upekly (a zároveň přinesly recept na hodinu slohu ☺) muffiny, letos to pro změnu byla pochoutka pro milovníky čokolády – cookies. Pokud se vám bude v dlouhých podzimních večerech chtít, vyzkoušejte si náš recept:

250 g polohrubé mouky

250 g cukru krupice

50 g kakaa

1 balení vanilkového cukru

1 lžička skořice

1 lžička jedlé sody

půl lžičky soli

155 g mléčné čokolády

4 lžíce mléka

2 vejce

225 g změkklého másla

Postup přípravy: Troubu si zahřejte na 180°C. V jedné míse smíchejte všechny suché ingredience – mouku, cukr, kakao, vanilkový cukr, sodu, skořici a sůl. Do druhé mísy dejte mléko, vejce, máslo, nasekanou čokoládu (popř. nasekané ořechy – asi 50 g) a zpracujte dohromady. Sypké ingredience z první mísy postupně přisypávejte do mísy druhé, těsto důkladně propracujte. Na plech vyložený pečicím papírem pokládejte kuličky, které uděláte za pomoci malé lžičky. Mezi kuličkami nechte velké mezery, hmota se při pečení rozteče, mohla by vám vzniknout jedna velká placka ☺. Pečeme 9 – 12 minut.

Dobrou chuť!

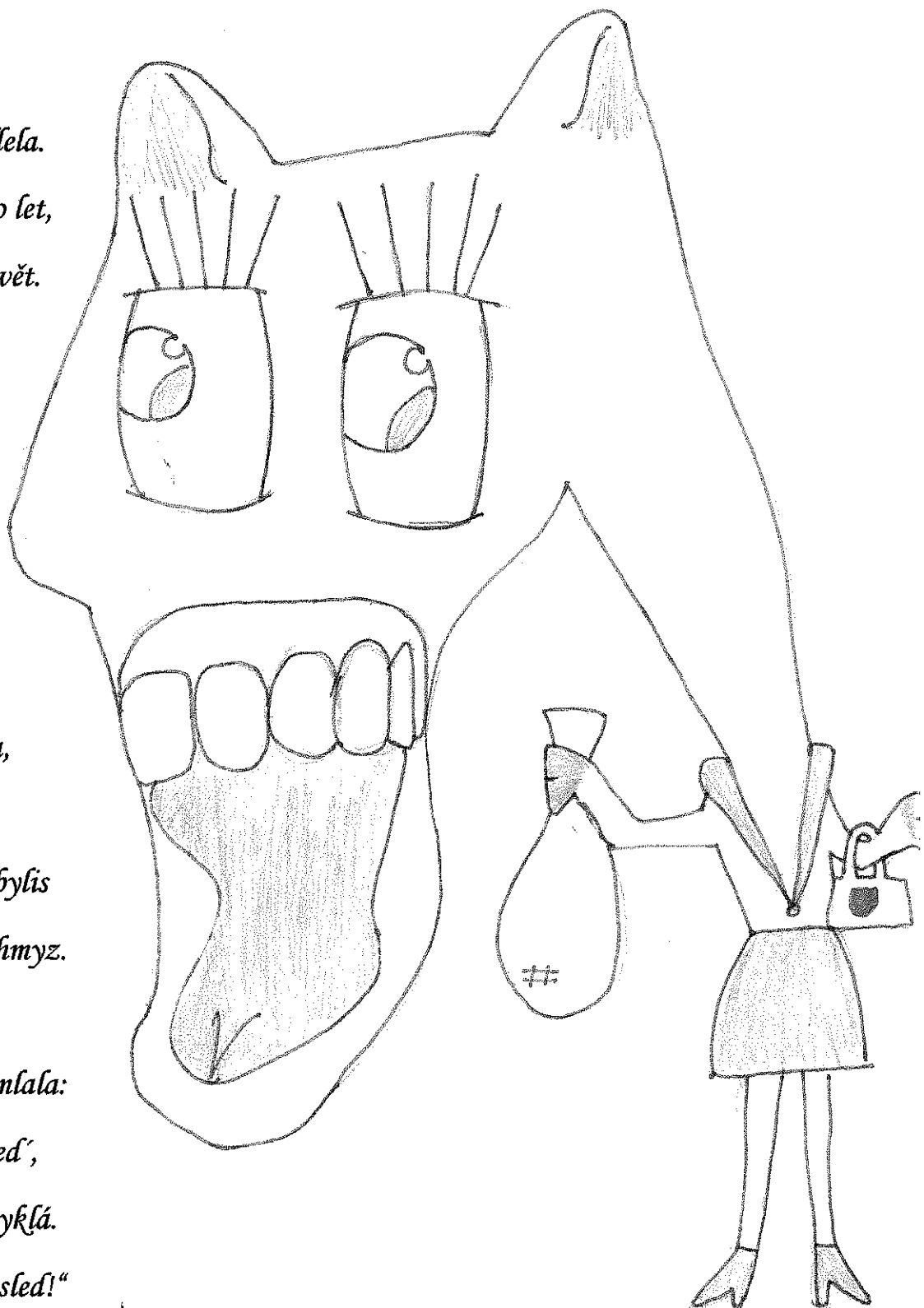
-my- + -TŠ-

Vyjmenovaná slova v poezii

Naším úkolem bylo zapojit aspoň 10 vyjmenovaných nebo příbuzných slov do vlastní básně. Takhle se nám to povedlo:

Kobyla Přibyslava

*Byla jedna kobyla,
co v Litomyšli bydlela.
Bydlela tam mnoho let,
rozhodla se vidět svět.
Vzala pytel býlí,
kabelku a pas,
do taxíku sedla,
zapnula si pás.
Na Ruzyni dojela,
do letadla nesměla.
Aby smutná nebyla,
do Kobylis odjela.
Cestou domů z Kobylis
poštípal ji hnusný hmyz.
Fenistilem mazala,
pyskem přitom mumlala:
„Výlet se mi nepoved’,
na přepych jsem zvyklá.
Ve světě jsem naposled!“*

-bm-

Sysel

Na vysokém stromě visel
na větvičce malý sysel.

Chudáček měl velký hlad,
neměl už co polykat.

Protože měl bystrý zrak,
hleděl vzhůru do oblak,

Náhle vidí letět výra,
v zobáku má kousek sýra.

A je slyšet volání:

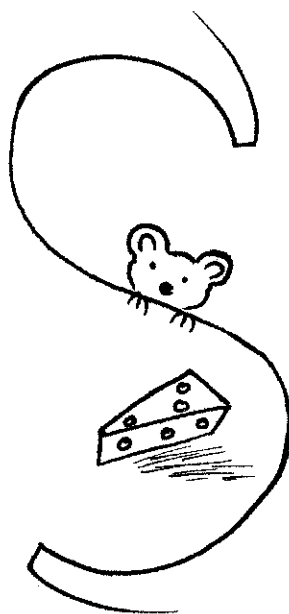
„Mám tu pro vás papání!“

Nasytí se také myš,
co má kožich jako plyš.

A zazvonil zvonec,

pohádky je konec.

-mn-

Jak si žije myslivec

Ve vesnici s názvem Lysolaje
hajný Přemysl si nezvykle žije.

V podnájmu má spoustu zvěře –
myš, sysel i vydra si tu podávají dveře...

Náš myslivec se vždy rád myje,
když venku sýček téměř vyje.

Nají se jen kouskem sýra,
pak pohladí netopýra.

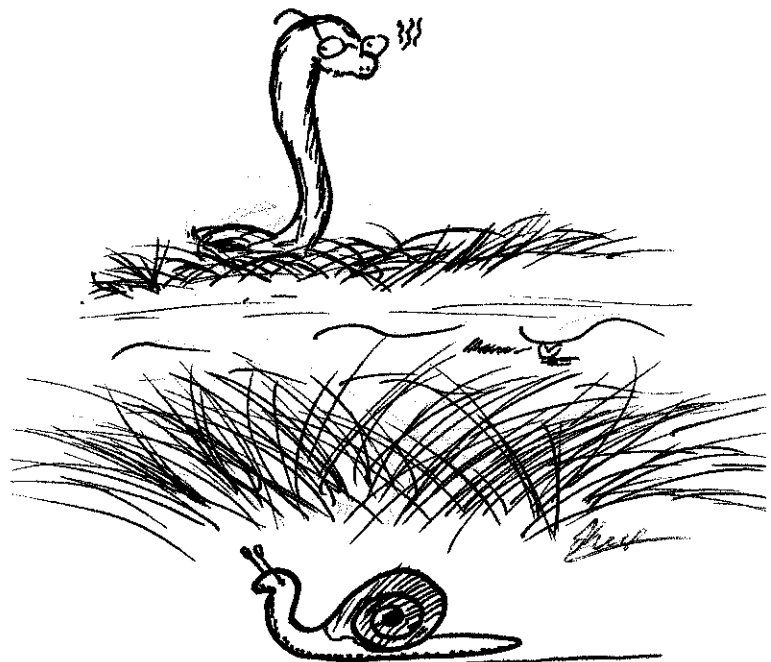
Sytý lehne vedle výhně,
ustane povyk a on spí klidně.

- 11 -

Zvířata

Byl jednou jeden sysel,
ten hrozně nerad myslel.
Jeho kamarádem slepýš byl,
ten v potoce se nerad myl.
V Litomyšli na zahradě v trávě
hlemýžď vylíhnuť se právě.
Na zádech si nosí byt,
když zalezee, má klid.
Před sychravým dnem
ochrání ho domek ten.
Dnes však slunce svítí,
hmyz se kolem řítí.
Sýkora si na něj záľusk dělá,
zmýľila se ale, do čmeláka naletěla.
Jeden obyvatel Ruzyně
je kořbyla, co bydlí ve mlýně.
V závodech s kočkou Mickou
vyhrála zlatou olympijskou,
stříbro dali býkovi,
bronz maxipsu Fíkovi!

- 2š -

- 7 -

V tomto čísle časopisu jsme pro vás připravili dva rozhovory - s paní učitelkou Štěpánkou Štikovou, která u nás učí prvním rokem (chemie, angličtina, přírodopis), a s paní učitelkou Zdeňkou Manochovou (čeština a němčina), kterou už na naší škole můžete naopak vídat dlouho.

Rozhovor s paní učitelkou Štěpánkou Štikovou

1. Kde jste učila předtím?

5 let na Praze 3, na ZŠ Jiřího z Poděbrad. To byla škola zajímavá velkým množstvím volitelných předmětů, takže žáci měli skoro každý den odpolední vyučování a jiné předměty v sudé a liché týdny. 5 let na Praze 10, na ZŠ Eden, škole pro fotbalisty a hokejisty.

2. Jak jste se dostala k profesi učitelky?

Náhodou. Vystudovala jsem chemii, pracovala jsem v laboratoři, jednoho dne si mě našel pan ředitel a už jedenáctým rokem učím.

3. Jaké předměty Vás na ZŠ bavily?

Český jazyk – literatura a jazykové rozbory, dějepis a zeměpis. Reprezentovala jsem školu v dějepisné olympiádě.

4. Jak hodnotíte naši školu a jak Vám chutná v jídelně?

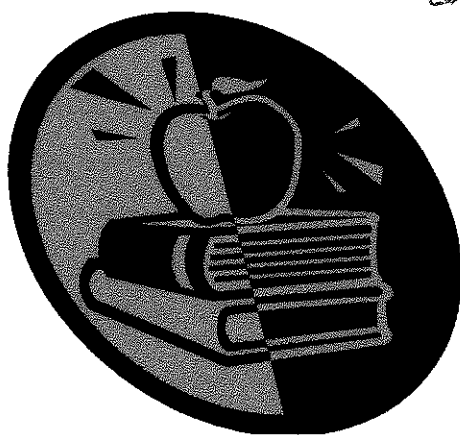
Z hlediska učení velmi pozitivně, pestré metody, aktivní vyučování a zapálení žáci. Chováním žáků jsem příjemně překvapena, jsou velmi slušní. Vybavení pro výuku je nadstandardní. Po stránce kultury prostředí jsem spokojená, výzdoba na chodbách je originální, rozmanitá a příjemná. V jídelně mi moc chutná, velmi často si přidávám.

5. Jaké jste měla v dětství záliby? (Čím jste chtěla být jako malá?)

Dělala jsem moderní gymnastiku, závodně synchronizované plavání (akvabely), běhala jsem, hrála na flétnu, na kytaru a chodila na výtvarnou výchovu. S kamarádkami jsme šplhaly po stromech a hrály míčové hry. Jako malá jsem chtěla být lékařkou, miluju bílou barvu, fascinoval mě lékařský plášť a líbilo se mi, že pomáhají lidem.

Děkuji za rozhovor.

Andriey Nesuzil

Rozhovor

s paní učitelkou

Zdeňkou Manochovou

Které předměty jste měla jako dítě ráda na základní škole? A které naopak ne?

Asi nebude překvapením, že češtinu, pak tělocvik, hudební a výtvarnou výchovu. Němčinu jsem se učila až na gymnáziu, za mého „dávnověku“ byla na ZŠ pouze ruština. Ale ani ta mi nevadila, na rozdíl od fyziky nebo matiky, ty nepatřily mezi mé oblíbené předměty.

Proč jste si vybrala povolání učitelky?

Vždycky jsme si jako malé na školu s holkama hrály, tak mi to pak nějak zůstalo. Uvažovala jsem při volbě oboru na filozofické fakultě ještě o dalším – překladatelství (němčina, dánština), ten však nakonec neotevřeli, tak bylo rozhodnuto.

Co si myslíte, je těžší český jazyk nebo německý jazyk?

Pokud myslíte z pohledu cizince, který nezná ani jeden z těchto dvou jazyků, tak určitě čeština.

Jak dlouho už učíte?

26 let a celou tu dobu tady, na naší škole ☺.

Které jídlo vám chutná v naší školní jídelně?

Tak třeba kuře v kukuřičné košilce, kuřecí řízek, špenátové lasagne nebo těstoviny fetuccine, polévka z vaječné jíšky, hovězí stroganov...

Kdybyste si mohla vybrat jiné povolání, které by to bylo?

Právě ta překladatelka, nebo učitelka ve školce nebo práce korektorky v časopisech či jiná práce s jazykem.

Jak a kdy jste dostala na starost vydávání školního časopisu?

To bylo v roce 1996 (letos máme 20.výročí!), kdy vznikaly různé třídní časopisy a zrodil se nápad sjednotit je do jednoho celoškolního občasníku.

Chtěla bych tímto přizvat i další nové redaktory – jste vítáni, zapojte se taky a oživte náš PEL – MEL svými nápady!

Máte nějaké přísloví, kterého se držíte?

Asi by jich bylo víc, teď mě napadá – Spěchej pomalu, nic Ti neuteče...

Co bylo první slepice nebo vejce?

Lehčí otázky byste neměly? Já nevím, je to taková oblíbená filozofická otázka, asi vejce, jinak by nemohla vzniknout slepice...

Co byste řekla čtenářům na závěr interview?

Čtenářům – učitelům přeju samé vnímavé a po vědění dychtící žáky a žákům – čtenářům, ať se jim ve škole daří, jsou pohodově naladěni a že s úsměvem jde všechno líp!

Děkujeme za rozhovor.

Tereza Uxllová

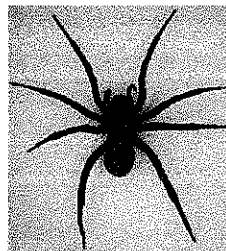
Anna Uhrynovská

ZAJÍMAVOSTI

Pavouci

Proč mají pavouci tolik noh?

Pavouci jsou samá noha, mají jich osm, zatímco hmyz jich má jen šest. Hmyzu slouží nohy výhradně k pohybu, ale pavouk nohama hmatá, nemá tykadla. Zvučí-li v blízkosti pavouka moucha, rozechvějí se brvy na jeho nohou. Zadní nohy užívají pavouci ke spřádání pavučin. Mají na nich k tomuto účelu hřebínky a háček, někteří pavouci dokonce pomocí brv na nohou vyluzují jemné zvuky podobně jako kobylky.

Okolo pavouků existuje **mnoho bájí a pověr**.

Moudrý král Šalomoun dával svým dvořanům pavouky za vzor pilnosti, skromnosti a dovednosti, nedovoloval, aby pavučiny byly ničeny.

Řecká báje vypravuje, že pavouci jsou potomky královské dcery Arachné, která zvítězila v tkaní nad bohyní Athénou. Za toto byla zakleta v pavouka a odsouzena k tomu, aby dnem i nocí tkala. Podle Arachné se dnes nazývá fobie, kterou někteří lidé na pavouky mají – arachnofobie..

DUHA

Viděli jste duhu? Je to jeden z nejkrásnějších úkazů na denní obloze. Jeví se nám jako oblouk se všemi barvami slunečního spektra.

Vzniká lomem, odrazem a rozkladem slunečního světla ve vodních kapkách. Vidíme ji tehdy, když svítí slunce na jedné straně vzhledem k pozorovateli a když na druhé straně prší, (je tam dešťová stěna). A to jen ráno, nebo k večeru, když slunce stojí níže nad obzorem, méně než 42 stupňů. Při 42 ° duha opět mizí. Když se poloha pozorovatele duhy mění, mění se i místo duhy. Zdálo by se, že lze vidět duhu i z druhé strany, její druhý oblouk. Ale lidé za dešťovou stěnou nemohou vidět druhou stranu duhy, neboť nestojí mezi sluncem a deštěm.

Jak zvířata předpovídají počasí

Příroda vždy byla lidem rádcem a učitelem. Je třeba rozumět její řeči. Člověk dávných dob byl spjat s přírodou a dovedl se od ní dovědět vše, co bylo pro něho potřebné a užitečné. Lidé dneška už to nedovedou. Místo toho používají přístroje. Přece však z přírody dovedeme vypořadovat, jaké bude počasí, a to tak, že si budeme všimnout chování zvířat. Taky ptáci zpívají jinak před deštěm než v dobrém počasí.

